

**A Bölcsőde
Szakmai Programja
2014.**

Hitvallásunk a gyermeknevelésről

A gyermeknevelésben elsődleges és meghatározó a családi nevelés. A bölcsőde kisegítő, segítő szerepet vállal, együttműködik a családokkal.

- Tiszteletben tartjuk a gyermekek jogait, az alapvető szabadságjogokat.
- Elfogadjuk és megbecsüljük a kisgyermek személyiségét.
- Tiszteljük a másságát.
- Elismerjük, hogy különleges védelem illet meg minden kisgyermeket.
- A gondozást-nevelést egységnek tekintjük.
- Fontosnak tartjuk az érzelmi biztonságot, a személyi és tárgyi környezet állandóságát.
- Bánásmódunkkal, a gondozás-nevelés módszereivel igazodunk a gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez.
- Bátorító neveléssel, gyermekközpontú szemlélettel segítjük a személyiség kibontakoztatását, egészséges fejlődését

I.1. A Bölcsődei egység meghatározása:

Engedélyezett férőhelyszám:	14 fő
A bölcsődébe felvehető gyermekek száma:	14 fő
Nyitvatartási idő:	6 ³⁰ - 16 ³⁰

I.2. Az Intézmény alapítója, fenntartója, jogállása:

- alapító szerve: Jászladány Községi Tanács VB
- Fenntartó Szerve: Jászladány Nagyközségi Önkormányzat

Jogállása:

Az intézmény, alapító okirattal és határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkezik.

A Jászladányi Óvoda és Bölcsőde által működtetett bölcsődei egység **Szakmailag önálló**. A bölcsődei egység fenntartási és működési költségeit, a fenntartó által jóváhagyott költségvetésben irányozza elő. A fenntartónak kell gondoskodni a feladat ellátásához szükséges pénzeszközről.

I.3. A bölcsődei egység adottságai:

A bölcsődei egység az óvoda intézményén belül, egy csoportszobában került kialakításra. A csoportszoba 48m² alapterületű, amely alkalmas 16 gyermek befogadására, a módszertani bölcsőde ajánlása alapján (3m² egy gyermeknek).

A bölcsődei egységhez tartozik:

- 1 csoportszoba
- öltöző
- mosdó helység
- tálalókonyha

A bölcsőde természetes megvilágítását az épület fekvése, illetve a nagyméretű ablakok biztosítják. A mesterséges megvilágítást, mennyezetre szerelt, szemkímélő neoncsövek biztosítják. A szoba burkolata meleg padló, a játéksarkokat szőnyeg borítja. A bútorkészlet a gyermekek méretének, életkorának megfelelőek, esztétikusak, balesetmentesek.

A bölcsődei egység tálaló konyhával rendelkezik. A főzőkonyha biztosítja a gyermekek életkorának megfelelő étkeztetést, amelynek szállítása az előírásoknak figyelembe vételével történik.

A mosókonyha külön épületben funkcionál. Eszközök (mosógép, vasaló) megfelelőek. Szennyes ruha-tiszta ruha kezelése külön történik.

Dolgozói szociális helységek:

- öltöző
- felnőtt WC

A játszóudvar megfelelő alapterületű, állapotát folyamatos rendezéssel, fűnyírással, udvari játékok javításával igyekszünk rendezetté és balesetmentessé tenni. A pedagógiai fejlesztő-alkotó- és szerepjátékok terén az eszközellátottság megfelelő.

I.4. A bölcsődét igénybe vevő családok jellemző körülményei

Felvételnél előnyben részesülnek a dolgozó szülők, az egyedülállók, illetve a tovább tanuló szülők gyermekei. Soron kívüli felvételt nyer a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermek..

I.5. A Bölcsőde feladata

A bölcsődei gondozás, nevelés olyan feladat, mely a gyermekjóléti alapellátás keretében, alaptevékenységként, napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára. Feladata a 3 éven aluli gyermekek gondozása, nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

I.6. Szerkezet felépítés, szervezeti rend

- A bölcsődei csoport alkalmazotti létszáma:
 - Kisgyermekgondozó-nevelő 2fő teljes munkaidőben
 - Összes dolgozói létszám: 2fő
- A bölcsődei egység felelős vezetője: A Jászládányi Óvoda és Bölcsőde vezetője
Felelős a szakszerű és törvényes működésért.
- Közvetlen felettese:
Jászládány Nagyközségi Önkormányzatának Polgármestere

I.7. A felvétel rendje

A bölcsődei ellátás igénybe vétele önkéntes. A szülőnek a felvételi kérelmet írásban, jelentkezési lapon kell benyújtani. Ennek alapján kerülnek nyilvántartásba a felvételre várók. Döntést az intézmény vezetője hoz, a bölcsődei egység szakmai vezetőjének az együttműködésével. A döntés eredményéről a szülőt írásban értesíti. A döntés ellen fellebbezéssel lehet élni Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottságnál.

A felvételt követően csatolni kell a védőnő által kitöltött egészségügyi törzslapot, és a gyermek háziorvosa által kiadott igazolást arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható.

A gyermek felvételét kezdeményezheti még a szülő hozzájárulásával:

- gyermekorvos
- védőnő
- gyermekjóléti, vagy családsegítő szolgálat családgondozója
- gyámügy

A gyermek felvétele esetén az intézmény vezetőjének tájékoztatási kötelezettsége van a szülő felé az alábbiakról:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről
- a szülő és a gyermekre vonatkozó nyilvántartásokról
- érték és vagyon megőrzéséről
- az intézmény házirendjéről
- panaszjog gyakorlásáról
- fizetendő térítési díjról és annak rendjéről
- a bölcsődei nevelés, gondozás alapelveiről és a Szakmai Programról

I.8. A szülő jogai és kötelességei

A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermek nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.

A szülőnek joga van ahhoz, hogy a bölcsődei ellátás igénybevétele során:

- ismerje a gondozási-nevelési elveket

- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől
- megismerhesse a gyermekcsoport életét
- a bölcsődei egység működéséről véleményt mondjon, javaslatot tegyen.

A szülőnek kötelessége, hogy elfogadja a bölcsődei egység házirendjét és ahhoz igazodjon.

A szülő a térítési díj megállapításához szükséges nyilatkozatokat, illetve határozatokat köteles az intézményvezető rendelkezésére bocsátani.

I.9. A kisgyermek jogai

A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával foglalkozik. A gyermek bölcsődei ellátása során, tiszteletben kell tartani szülei, és ez által a gyermek lelkiismereti és vallásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására, megkülönböztetés nélkül.

A kisgyermeknek joga van ahhoz, hogy:

- biztonságot nyújtó, szeretetteljes légkörben élhessen, fejlődhessen
- fejlődéséhez szükséges feltételek biztosítva legyenek
- rossz szociális körülmények között is megkapjon minden segítséget a lehetséges fejlődéshez
- lehetősége legyen játékhoz, tapasztalatok szerzéséhez
- rendszeres egészségügyi felügyeletben részesüljön.

II.1. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

• A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermek gondozásában, nevelésében.

• A gyermeki személyiség tiszteletének elve:

A bölcsődei gondozásnak-nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia.

- A nevelés és gondozás egységének elve:

A gondozás és nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

- Az egyéni bánásmód elve:

A gondozónő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. A bölcsődébe járó gyermekek mindegyike, folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

- A biztonság és a stabilitás elve:

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját” kisgyermeknevelő rendszer) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

- Az aktivitás, az önállósulás segítésének elve:

A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása. A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

- Az egységes nevelő hatások elve:

A gyermekekkel foglalkozó kisgyermeknevelők- a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával- a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyet értenek. Az alapvető erkölcsi normákat egyeztetik, nevelési gyakorlatukat egymáshoz közelítik.

II.2. A bölcsődei gondozás-nevelés feladata

- Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása:

A harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása. A szokások kialakításához „segítő

napirendet”(ezen belül étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőztetés, játék és a mozgás).

- Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése:

A bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek megelőzése érdekében a derűs légkör biztosítása. A kisgyermeknevelő-gyermek között szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése. Az én tudat egészséges fejlődésének, és a társas kapcsolatok alakulásának az empátia, tolerancia fejlődésének segítése. A kommunikatív képességek fejlődésének segítése, a gyermek meghallgatása, kérdéseinek megválaszolása.

- A megismerési folyamatok fejlődésének segítése:

A gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása, az önálló aktivitás és kreativitás támogatása. Ismeretnyújtás, tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése. A gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése.

II.3. A bölcsődei élet megszervezésének elvei

- Kapcsolat a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. Az együttműködés bizalmon, hitelességen és őszinteségen alapul. A családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőnek otthoni környezetében való megismerését teszi lehetővé a családlátogatás. Lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje a kisgyermeknevelőket.

Egyéb kapcsolattartási formák:

- Személyes beszélgetés a gyermek átvételekor és hazabocsátásakor.
- Családi délutánt szervezünk.
- Jeles ünnepeket együtt tartjuk a családokkal.
- A kisgyermeknevelők az öltözőben hirdetőtablán aktuális bölcsődei információkat helyeznek ki.

- Beszoktatás - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában.

- „Saját gondozónő”- rendszer

A személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett, ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, fejlődési naplóját. Az elv alkalmazása során több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek igényeit, problémáit, szokásait.

- Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, amely az évszaknak megfelelően változik.

II.4. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

- A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

Törekszünk a szakmai kompetencia elismerésén alapuló együttműködésre. A bölcsődés korú gyermekek ellátása a bölcsődei nevelés-re-gondozásra vonatkozó elvi, szakmai-módszertani előírások figyelembe vételével történik, mivel a bölcsődei egység az óvoda épületében 1 csoportban működik.

- Egyéb kapcsolatok

- Gyermekorvosi szolgálat
- Védőnői szolgálat
- Gyermekjóléti és Családsegítő szolgálat
- Főzőkonyha

III.1. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése. Lehetőséget kell biztosítani, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi-és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

- Gondozás

A gondozás során a gyermeknek lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érezze a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Lényeges az elegendő idő, és az egyes mozzanatok gyakoroltatásának biztosítása. A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokásalakítást és az önállósodást.

- Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, segíti szociális képességeinek fejlődését.

- Mondóka, ének

A gyermekek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi állapotához igazodó játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok formálják a gyermekek esztétikai érzékenységét, zenei ízlését. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez.

- Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi-és szociális fejlődésére. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzetet tesz lehetővé. A kisgyermek olyan ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A vers, mese által fejlődik a gyermek emberismerete, erősödik empátiája, gazdagodik szókincse.

- Alkotó tevékenység

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás- nem az eredmény. A kisgyermeknevelő a feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermekek alkotásának elismerésével és megbecsülésével segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést, ezáltal biztosítva a személyiségfejlődést.

- Mozgás

A gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy, ezért mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára a minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolhatják az egyes mozgásformákat, mely által fejlődik mozgáskoordinációjuk, ezáltal harmonikussá válik a mozgásuk. Feltétele a balesetmentes környezet biztosítása. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

- Tanulás

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság az érdeklődés. A kisgyermekkorban tanulás színterei a természetes élethelyzetek: A gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái a bölcsődében: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, ismeretszerzés és szokásalakítás.

III.2. Dokumentáció

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet. A dokumentáció vezetéséhez kérni kell a szülők hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni. A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat, valamint az adatvédelmi szabályokat a legmesszebbmenőig figyelembe kell venni.

III.3. A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődés kor végére

- Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apróbb segítséget igényel.
- Már nem csak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára.
- Környezete iránt nyitott, érdekli minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben.
- Gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel.
- A gyermekek többsége szobatiszta.